

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

America va mijloci pacea europeană

Wilson spune: A sosit timpul pentru pace

Ententa spune: Încă nu-i momentul pentru tratative

6 Berlin, 24 Maiu. — Reprezentantul din New-York al Biroului Wolff telegrafiază:

Sâmbătă s'a sărbătorit la Charlotte (Carolina de Nord) aniversarea de 141 de ani dela semnarea proclamației de independență în Mecklenburg (Carolina de Nord). La aceasta sărbătoare a luat parte și Președintele Statelor Unite, Wilson, care a ținut un discurs în fața a 100.000 oameni. În discursul acesta mai lung s'a ocupat și cu războiul european și cu perspectivele de pace. Wilson a relevat faptul că grupările beligerante stau acum pe câmpul de luptă europeană față în față, fără ca să se producă operațiuni războinice mai mari. Din acest armistițiu relativ putem trage încheierea că a venit timpul ca Statele Unite să ofere popoarelor Europei în război, dispoziția lor de a mijloci pacea.

Haaga, 24 Maiu. — Ziarul »Times« anunță din Washington: Wilson a făcut următoarele declarațiuni în chestia păcii:

Oare nu e semnul unei epoci noi, faptul că lumea nu poate face alta, decât să revie la vechile judecăți omenesti? Azi la aniversarea independenței americane de 140 ani, America ridică stea-

gul prevederei, al păcii și al dreptății, reamintind popoarelor acele cuvinte din biblie cari sună că și în furtună, la cutremure de pământ, în pericol de foc, răsună încă glasul slab al omenirii.

Wilson a mai declarat în discursul său, că după părerea sa războiul a ajuns la un punct mort. Războiul s'a iscat din pricina concepțiilor de naționalitate, tradițiilor și conflictelor politice, și dacă aceste concepții ajung în contradicere, progresul stă pe loc, și războiul nu se poate evita. Dar dacă se vede că dușmanul nu poate fi învins trebuie atunci să se caute un acord cu dînsul.

Rotterdam, 24 Maiu. — Ziarul »Newyork Sun« anunță din Washington:

Guvernele statelor din Ententa au comunicat în mod confidențial lui Wilson și secretarului de stat dela externe Lansing, că acum nici nu se poate conta pe eventualitatea unei păci apropiate, fiindcă n'a sosit încă timpul pentru aceasta. Guvernele puterilor Ententiste consideră știrile de pace ca foarte demoralizatoare pentru populațiile lor, și din aceasta pricină interzic publicarea svonurilor de pace.

Mare panică în Italia

Lugano, 24 Maiu. — Panica în Italia de sus este de nedescris. Ordinele de evacuare a diferitelor localități a venit pe neașteptate, tocmai când puțin înainte s'a declarat categoric că nu există nici un pericol și că atacurile dușmane au fost respinse. În Italia impresia generală e că atât conducerea armatei italiene, cât și guvernul caută să ascundă adevărul. Autoritățile italiene

au luat măsuri speciale la Roma și Milano pentru cazul că s'ar afla în public veștile înfrângerilor din urmă.

»Times« anunță că conducerea armatei austro-ungare a ordonat ca în acelaș timp să se întreprindă o acțiune de ofensivă pe mare și uscat și contra Valonei.

Un conflict englez-american

Washington, 24 Maiu. — Noua notă americană către Anglia în chestia reținerii și confiscării poștei americane și a țărilor neutrale, a fost prezentată ieri spre aprobare lui Wilson și probabil că va fi remis încă astăzi Angliei. Wilson va mai intercala câteva observații personale în această nota redactată la ministerul de externe.

Nota această va protesta contra practicei militare din partea Angliei de a aduce în porturile britanice poșta ce vine sau pornește spre America, de a o cerceta și reține. Nota va arăta că America nu poate aproba continuarea unei politici împotriva căreia a protestat odată.

DIN ROMÂNIA

Acordul turco-român în ajunul semnării

După încheierea acordului comercial româno-german, care este în curs de executare; după semnarea unui acord similar cu Austro-Ungaria, a cărui executare va începe în curînd; acum delegații comisiunii centrale române de import aflători la Constantinopol au reușit să stabilească în principiu, cu guvernul otoman condițiunile în care Turcia va da României anumite articole.

Acordul turco-român nu va fi semnat de cât după ce guvernul român va fi pus în cunoștință de prețurile cu care Turcia va vinde României articolele de care dispune și pe cari le poate trimite.

Cum se privește în România apropierea păcii

Organul oficios al partidului conservator marghilomanist, »Steagul« are un judicios articol prim »Pace«, din care reproducem următoarele părți:

Se vorbește mult de pace. Ententa, care până mai deunăzi, anunța solidaritatea ei absolută în hotărârea de a distruge Germania, astăzi, aduce corective importante acestei hotărâri și în loc de o distrugere prin arme, și o îmbucătățire a imperiului german, anunță că s'ar mulțumi cu o reformă constituțională, liber adoptată de poporul german însuși. Concesiunea aceasta este enormă și e mai mult un joc abil de cuvinte ieșind din nevoia de a armoniza declarațiile anterioare cu situația de fapt actuală, din care va eși pacea.

E neserios să se spue că lupta în contra Germanilor are de scop numai o revizuire a Constituției imperiului, sau o schimbare a formei de guvernământ german. Totuși puterile aliate simt această nevoie de a înfățișa astăzi interesele lor contrare Germanilor ca rezumându-se în pericolul pe care l'ar reprezenta pentru omenire forma de guvernământ a imperiului german și autoritatea absorbantă a împăratului.

Această schimbare intervenită în programul Ententei deschide drumul liber către concesiuni și către pace.

Pretul unui exemplar 6 fileri.

Chestiunea desființării Germaniei fiind înălțurată, cea a organizării militare prusiene va fi și mai ușor de pășit și nu vor rămâne decât chestiunile cari despart pe adversari, și în rezolvarea cărora într'un sens sau altul nu s'au pierdut încă speranțele de o parte sau de alta.

De o camdată, resrangerea această de program din partea Quadruplei înseamnă că Anglia a pierdut orice speranțe de a vedea înfrânate armatele germane.

Resistența Franței este eroică, dar ea nu înseamnă o eventuală victorie asupra Germanilor.

Pentru ca Germanii să fie scoși din Franța, din Belgia și împinși dincolo de linia Rinului, ar trebui o nouă armată franceză, întreagă și odihnită, o Franță neobosită de un război atât de lung și atât de greu și pe deasupra o industrie metalurgică, care să întrecă cu mult ceea ce pot da azi Franța, Anglia și America la un loc.

Despre o victorie zdrobitoare rusească nu poate fi vorba. Rusia va fi favorizată de împrejurări dacă cu starea industriei, a finanțelor și a organizării ei interne, va ajunge până la pace numai cu ceea ce a pierdut până acum.

Dacă o victorie prin arme nu mai este cu putință și dacă înfometarea s'a dovedit îndeajuns ca ineficace, prelungirea războiului este inutilă și ea nu mai are alt scop, decât de a reduce din pretențiunile germane cu amenințarea continuării posibile a războiului, chiar fără speranțe de victorie.

Aceasta este o politică pur engleză, care tinde la ruina Germaniei, nu pune la socoteală ruina aliaților Angliei. Vorba reposatului ambasador al Austriei Palavicini, că Anglia va lupta până la ultimul soldat francez, începe astfel a căpăta o tragică aplicațiune.

Totuși nu sânt excluse speranțele de pace.

Puterea Angliei: finanța și marea, a suferit și suferă lovituri mult mai grele decât acele la cari se aștepta guvernul englez.

Cheltuețile ei proprii și avansurile pe cari ea trebuie să le dea aliaților nu pot îngădui o prelungire prea mare a războiului. Finanța engleză cu sarcinile neprevăzute pe cari le are azi, va sfârși rezistența înainte ca Germania să fie nevoită a pierde avantajele ei militare de azi din cauza foamei și a ruinei interne.

Războiul submarin apoi este o armă puternică contra Angliei și efectele ei le simte în deajuns comerțul și mai ales aprovizionarea engleză.

Anglia nu poate rezista mai mult decât Germania și dacă astăzi ea pare că nu e convinsă de acest lucru, nu mai trebuie mult timp ca să se convingă și atunci vom avea pace.

Desăvârșirea raporturilor comerciale româno-germane

Zilele acestea s'a ținut la Ministerul industriei și Comerțului român sub prezidenția d-ului ministru Alex. Radovici, o conferință a membrilor delegațiunei permanente a comisiei de import,

cu cei doi directori ai biuroului german (Deutsche Ausfuhr Z. E. G.) d-nii Lindemann și Engelbrechten. S'a discutat asupra stabilirii formalităților pentru aducerea mărfurilor din Germania și a exportului din România.

În ce privește comenzile și importul mărfurilor germane, se știe că aproape totul este astăzi quasi-monopolizat în Germania. Pentru diferite articole s'au instituit organizațiuni speciale, singure în drept a vinde pentru export; iar toate aceste organizațiuni speciale stau în imediată legătură cu formidabila instituțiune numită Societate centrală pentru cumpărări.

Procedura deci pentru acei care vor să comande mărfuri din Germania este aceasta: Comerciantul român se adresează fabricantului german; acesta transmite comanda organizației centrale (Zentralstelle) dela care cere autorizația de a vinde pentru export mărfurile cerute. Odată această autorizație eventual obținută, fabricantul trebuie să se adreseze la Z. E. G. pentru a obține permisul de export, precum și permisul de tranzit prin Austro-Ungaria. Tot bioururile lui Z. E. G. se însărcinează să obțină dela biourul român din Berlin permisul de import în România.

Mărfurile din Germania, odată ce se obțin toate permisele de export, de transit și de import,

sint strinse în câteva stații principale de cai ferate germane și, în vagoane colective expediate cu trenuri speciale (numite Carmen) în România. Ele intră prin Predeal și sint dirijate la Ploiești. Aci funcționează un biou de expediție înființat tot de biroul german și care e însărcinat cu primirea mărfurilor sosite cu trenurile germane. Dar cum vor fi apoi distribuite aceste mărfuri la diferiți comercianți din țară?

Chestiunea urmează să fie organizată de către comisiunea centrală de impo. t. În acest scop d. ministru al industriei Al. Radovici, însoțit de d-nii Chr. D. Ștaicovici, directorul comis. de import, inginer Danielescu, dela serviciul de mișcare c. f. r., Gheorghiu directorul general al vămilor și Lindemann, directorul biuroului german, se vor duce la Ploiești. Este vorba ca biourul de expediție al c. f. r. să fie însărcinat cu expedierea în țară a mărfurilor sosite din Germania. Comisiunea de import va atașa pe lângă acel birou numărul de funcționari trebuitori.

Al doilea tren german »Carmen« care a sosit la Ploiești, cuprinde 29 vagoane, câteva cu cue de fier, altele cu fier pentru firma Bancotescu și Nicolau, altele cu fier fasonat pensa casa Hirschhorn. Se așteaptă azi sau mâine al treilea tren.

MERSUL RĂZBOIULUI

Progresele ofensivei noastre în Italia

— Cele două orașe Arsiero și Asiago amenințate de focul artileriei austro-ungare. — Inverșunate lupte între francezi și germani. — Nervozitatea presei italiene și franceze. — Rușii nu întreprind nimic. — Nou incident greco-italian. —

De pe frontul rusec nimic nou pe ziua de 23 Maiu. Numai comunicatul rus dela 22 Maiu, anunță că la satul Ostrov, aproape de lacul Narocz germanii după o vie pregătire artileristică, au pornit de repetate ori la atac, dar în fiecare dată au fost respinși de focul nostru. La sud de lacul Narocz, artileria noastră a risipit concentrări de trupe germane. În satul Postiuchnovka la 16 kilometri la nord-vest de Czartorisk, a fost respins un atac dușman. Pe restul frontului dela golful Riga până la granița română au avut loc numai lupte de patrulare.

— În marea Baltică, un submarin rus a scufundat trei vapoare germane.

— Țarul Rusiei și-a amânat călătoria la front.

— Se anunță apropiata demisie a ministrului rus de cai ferate Treptov și înlocuirea lui prin ministrul de finanțe Bark.

* * *

Din Balcan nu-i nimic nou de semnalat afară de un nou incident italo-grec. Trupe italiene au bombardat localitatea greacă Basori, la granița Epirului, pentru a sili populația greacă, să evacueze această localitate.

LUPTELE DIN APUS

Inverșunate lupte în regiunea Meuse.

— Comunicatul francez anunță că francezii au recucerit partea cea mai mare din fortul Douaumont. — Prim-ministrul francez despre victorie și pace. — Englezii vor să execute supuși americani din Irlanda.

Comunicatul german dela 23 Mai anunță următoarele de pe frontul francez:

Intenția unui contra-atac din partea englezilor la sud-vest de Givenchy en Gohelle, a fost observată și am împedat realizarea ei printr'un foc concentrat. Mici atacuri engleze în regiunea Lobincourt au fost respinse.

În regiunea Meuse luptele erau foarte vii în urma încercărilor de contra-atac franceze

pe o scară întinsă. La stînga riului am luat un Blokhäus francez la sud de pădurea Comard. Atacuri franceze la răsărit de înălțimea 304 și pe panta de sud a înălțimei Mort Homme au eșuat. La dreapta riului, s'au încins lupte inverșunate de infanterie pe frontul la nord de ferma Thiaumont până în pădurea Caillete. — După o puternică pregătire artileristică, francezii au pătruns în pozițiile noastre avansate. Contra-atacurile noastre i-a respins iară din aripele sectorului de atac. La sud de satul și de fostul fort Douaumont, — care de altfel a rămas ferm în mâinile noastre — lupta încă nu-i încheiată. La nord-est de fortul Vaux, un cap de tranșeu căzut alaltăeri trecător în mâna dușmanului — a fost recucerit. Prin explozii de mine am distrus pe înălțimea Combre prima și a doua linie franceză pe o întindere însemnată. La Vaux les Palongix și Souzcy (pe în-

nălfimele Meusei la sud-est de Verdun) s'au prăbușit atacuri franceze cari au pătruns în tranșeele noastre au fost înfrinse acolo. Un aeroplan dușman a fost doborât la sud-vest de Vailly.

Șeful Statului major.

— Comunicatul francez dela 22 Maiu, vorbește despre un puternic asalt al infanteriei franceze după o violentă pregătire artileristică contra pozițiilor dușmane pe un front de vre-o două km. dela răsărit de ferma Thiaumont până la fortul Douaumont. Pe întreg frontul de atac trupele franceze au cucerit tranșeele germane și au pătruns în frontul Douaumont, unde germanii mai de-ja partea de nord. Numeroși prizonieri au căzut în mâinile noastre. Pe înălțimea Meusei, un atac prin surprindere teribil în pădurea Bouchet, ne-a lăcut să cucerim tranșeele germane pe o lungime de 300 metri și să facem prizonieri.

— Prim ministrul francez Briand, primind în palatul Bourbon pe parlamentarii ruși veniți în vizită la Paris, a spus între altele: Cea ce constituie puterea noastră, e ca noi n'am voit războiul. Nici o provocare, ce a auzit-o lumea vreme de 25 de ani n'a pornit dela noi. Noi am răspuns mereu printr-o căutare permanentă după soluțiuni pacifice. Cuvântul »Pace« este astăzi un sacrilegiu, căci ar însemna ca atacatorul să rămâne nepedepsit, și Europa ar fi atunci în primejdie ca mâine să fie din nou violentată de o castă militară. Pacea va veni din biruințele noastre. Pacea trebuie să fie bazată pe dreptul popoarelor și pe garanții cari să nu fie atacate de nici o țară. Biruința vine, dar Germania nu triumfează, ci mai mult înjosită, trăiește în teamă, spaimă și muștrări de conștiință. E puterea idealului, care își exercită acum înfrigurarea. Asta înseamnă pentru Germania începutul sfârșitului iar pentru noi siguranța că ora victoriei va suna în curând.

— Comisiunea militară parlamentară franceză a plecat pe front, pentru a lua informațiuni importante.

— Presa franceză în ultimele zile oferă un spectacol descurajator și plin de amărăciune. Clemenceau atacă din nou în ziarul său guvernul francez, cerându-i socoteala faptelor, iar nu vorbelor pronunțate. Căci frontul francez timp de 20 de luni nu s'a mișcat din loc, n'a avansat, deși am făcut jertfe pe cari istoria nu le-a mai văzut.

— Președintele Americii Wilson, a intervenit pe lângă guvernul englez ca să amâne executarea cetățeanului american Jeremiah Lynch, acuzat că a luat parte la revoltele din Irlanda. Și fostul consul american la San Domingo, James Sulliman a fost arestat din aceleași motive de autoritățile engleze.

— Submarinele germane au mai scufundat vaporul italian Birmania de 2250 tone, Langue d'or de 1500 tone.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Tot mai aproape de orașele italiene Asiago și Arsiero. — Cum guvernul italian mai cearcă să ascundă adevărul. — Ce spune presa Ententei. — Ententa desamăgită. — Părerile din Germania despre succesul ofensivei austro-ungare.

Din comunicatul lui Höfer dela 23 Maiu reiese, că în valea Suganer, italienii au fost respinși dincolo de orașul Borgo și în acelaș timp, trupele austro-ungare au trecut pe acolo și granița, au pătruns pe teritoriul italian, unde au luat cu asalt un puternic fort italian pe muntele Verene, 4 km. dincolo de hotarul nostru. Până acum, au fost cucerite de trupele austro-ungare în această ofensivă de 10 zile, trei forturi puternice italiene. Mai au de cucerit fortul din Monte Campolongo, ca drumul spre cele două apropiate orașe italiene, Asiago și Arsiero să fie cu totul deschise.

Presa italiană devine zi de zi mai nervoasă, în urma înfrângerilor armatei italiene, și cu toate încercările ce le face nu e în stare să mai înducă în eroare opinia publică italiană asupra retragerii rușinoase a italienilor din Tirolul de sud.

— Guvernul italian își dă de asemenea silință să calmeze publicul italian. Pe lângă rapoartele mincinoase ale lui Cadorna, se mai publică lungi comunicări oficiale, în care se face istoricul ofensivei austro-ungare în Tirolul de sud, și între altele se declară că pozițiile italiene pe teritoriul austriac au fost totdeauna privite ca niște puncte de sprijin provizorie.

— În Italia de sud crește nemulțumirea contra continuării războiului. Simptome îngrijitoare se arată și în nordul Italiei.

— Miniștrii italieni Salandra, Sonnino, precum și ministrul de război au plecat la cartierul principal, unde va avea loc o conferință importantă.

— Toată regiunea platourilor Folgaria și Lavarone din Tirol e acum eliberată de dușman.

— »Secol« constată că ofensiva austro-ungară câștigă în întindere și inversunare. Trupele austro-ungare au trecut dincolo de graniță și au ajuns pe platoul celor 7 sate italiene.

— Ministrul italian Barzilai, a ținut un discurs la Asociația presei italiene, unde a spus: Încercarea austro-ungară de a pătrunde acum în Italia, dovedește mai mult decât ori când necesitatea războiului, căci austro-ungarii voiesc să realizeze acum, ceea ce și-au pus de gând încă în timp de pace când erau încă aliații italienilor. Italia, declarând războiul, a înlăturat primejdia de a fi într-o bună zi atacată pe neașteptate, fără a avea arme, fără a avea aliați.

— Ziarul german »Tagesanzeiger« scrie că asalturile austro-ungare în Tirolul de sud continuă cu o energie neslăbită, și dacă ținem seamă de greutatea unui război de munte, — rezultatul de până acum este strălucit. Sint lapte fără pe-feche cuceriri atât de repezi de munți cu înălțimi de 1800 până la 2100 metri.

— »Vorwärts« constată, că după un an de război, care e rezultatul obținut de Italia: Săruncinarea situației financiare, sărăciea completă a populației, dependența economică a Italiei de Ententa și înmormântarea visurilor de mărire.

Știrile zilei

Vis de biruință

Sub ocrotirea nopții instelate
Adesea singur pașii mi-i îndrum,
Gonind din suflet umbrele durerii
Și toată sila vremilor de-acum.

Iar gândul mi-l întorc spre zile-apuse
Bogate în vitejie și credință,
Și potolind al sufletului zbucium
Încep în minte-un vis de biruință.

Atunci în zări, văd munți de fum și flacări,
Cetăți și turnuri gata să se darne,
Și-mi pare că aud în depărtare
Cai trololind și zăngăniri de arme...

C. MOLDOVANU

Episcopul Lugojului la Gherla

Din Gherla ni se scrie: Zilele de Sămbătă 20 și 21 Maiu au procurat românilor din Gherla mulțumiri și satisfacțiuni ce-au ieșit din cadrul comun. Sămbătă au avut loc primele examene la școala de fete românească, înființată de fericitul episcop Vasile Hosszu. La aceste examene au asistat P. S. Sa Episcopul Lugojului dr. Traian Frențiu, apoi comisarul guvernului, d. dr. Iosif Siegescu, prelat papal, d. Ioan Georgiu vicar episcopesc și prelat papal, în calitate de președinte al comisiei de examinare. Rezultatul examenelor a fost strălucit. Drăguțele eleve române au arătat o pregătire specială, dând răspunsuri exacte, satisfăcătoare. Laudă se cuvine Directoarei școlii, d-rei Livia Coroianu, care s'a arătat ca o pricepută și distinsă conducătoare a acestui așezământ.

Comisarul guvernului, care de obicei se arată foarte rezervat în aprecieri, de data asta s'a exprimat în termeni elogioși de progresele frumoase realizate în aceasta școală românească.

Duminecă, P. S. Sa Episcopul Lugojului dr. Traian Frențiu a hirotonisit 8 preoți. P. S. Sa a fost obiectul unor vii manifestații de simpatie din partea românilor din Gherla. Atât Episcopul cât și comisarul guvernului, d. dr. Siegescu au fost oaspeții vicarului episcopesc, d. I. Georgiu.

Seară, elevele școlii de fete au aranjat o prea frumoasă serată în onoarea oaspeților. (V. R.)

Consiliu de miniștri ungar

Eri, la ora 5 p. m. s'a ținut un consiliu de miniștri în palatul ministrului prezidiu din Buda, sub președinția contelui Tisza. Au luat parte toți miniștrii ungari. Procesul verbal l'a redactat consilierul ministerial Alfred v. Draschei-Lazar.

Nouă tratative economice între Austria și Ungaria

Măine începe iară — de astă-dată la Budapesta tratativele economice între Austria și Ungaria. — Pentru acest scop au sosit azi în Capitală, prim-ministrul austriac, contele Stürgkh, ministrul de comerț dr. Spitzmüller, ministrul căilor ferate baronul Foerster, ministrul de finanțe v. Lehn, împreună cu șefii de secții și referenți.

Dela preparandiile românești

Aflăm că la toate preparandiile noastre încep cursuri pregătitoare, de o lună de zile, pentru toți acei cari au terminat cu succes anul al treilea de studii. În timpul acestei luni de cursuri, studenții vor putea termina ultimul lor an de studiu, după care va urma examenele de capacitate.

Examenele regulate de capacitate încep la Lugoj la 29 Maiu, iar la Arad la 6 Iunie. Comisar al guvernului la aceste examene, va fi d. dr. Iosif Siegescu.

Centenarul nașterii lui Ion Ghica

În luna aceasta se implinesc o sută de ani dela nașterea lui Ion Ghica, om politic și scriitor distins care a jucat un rol însemnat în istoria țării românești.

Născut în București în 1816, Ion Ghica după ce și-a urmat studiile la Iași a fost trimis la Paris unde a studiat matematicile cu unul din frații Golești. Întorcându-se în țară principele Mihail Sturdza i-a oferit o catedră de economie politică la academia Mihăileană. Ion Ghica a descris el însuși în pagini admirabile, în »Serisori către Alexandri«.

Amintiri foarte frumoase și în deosebire interesante, cu privire la cariera de profesor. Cum însă pe vremea aceasta începuse fomentarea marelui revoluțion din 1848, Ion Ghica a plecat în străinătate pentru a interesa puterile mari de soarta României.

Fiind foarte bine văzut în Anglia și tot astfel la Constantinopol, a fost ales după 1848, guvernator al insulei Samos, unde a depus o muncă neobosită, stîrpind pirateria și făcând o sumedenie de îmbunătățiri. Exilat din țară în 1848, se reîntoarce în 1857, iar peste 2 ani formează cel dintâi minister al Moldovei sub domnia lui Alexandru Ion. Cuza. Cu toate acestea a fost unul din capii conspirației care au detronat pe fostul domnitor. După detronarea lui Cuza, Ion Ghica a fost în mai multe rânduri prim ministru, apoi director al teatrelor unde a depus de asemenea o muncă neobosită, silindu-se din răspuțeri să organizeze cât mai mult teatrul românesc. Lui Ion Ghica îi se datorește în mare parte înflorirea teatrului pe vremea aceea, căci pe atunci manifestările artistice erau trecute aproape cu vederea în mijlocul nepăsării generale.

Pe la sfîrșitul vieții lui, Ion Ghica a fost ministru plenipotențiar la Londra, unde se bucura de multe simpatii și mai ales de multă vază.

Ca scriitor Ion Ghica a fost membru și președinte al Academiei Române. Opera lui e destul de vastă și cuprinde: »Serisori către Vasile Alexandri«, o redare fidelă și nespuse de frumoasă a moravurilor noastre din vremea aceea; »Amintiri din pribegie«, o reunire de scrisori și acte privitoare la revoluția din 1848; »Convorbiri economice«, o culegere de diferite chestiuni de economie politică, scrise într'un mod foarte atrăgător; »Pământul și omul«, un studiu de geologie și o broșură »Occupation des principautés Danubiennes«, iscălită cu pseudonimul G. Chai noi și în care periclită domnia lui Bibescu.

Ion Ghica a murit la moșia lui din Ghergani în 1897, iubit și respectat de toți cari l-au cunoscut.

Meseriașii români pentru soldații răniți

D-na Hortensia Birăuțiu, conducătoarea secțiunii românești a Crucii roșie ungare, a primit ieri 50 exemplare din broșura »Cartea Soldatului« din partea »Asociațiunii meseriașilor români din Brașov«, cu scopul de a le distribui în mod gratuit soldaților-meseriași bolnavi sau răniți din spitalele Budapestei, precum și soldaților cari aparțin familiilor de meseriași români.

Distribuirea acestor daruri a început, și soldații noștri mulțumesc călduros generoșilor donatori din Brașov.

Mari inundații în Delta Dunării

Din Tulcea se anunță că apele Dunării au crescut considerabil în ultimele două zile. Satul Regele Carol, situat în fața Tulciei a fost aproape în întregime inundat. Toată cultura din vatra satului se află sub apă. Între multe case din acest sat, comunicația se face cu bărcile. Aproape toate satele din Delta Dunării sunt de asemenea inundate. Și în partea nordică a județului Tulcea, apele Dunării s'au revărsat, inundând întreg platoul până sub munții Măcinului.

Cum au murit doi literați sîrbi

»La Serbie«, organ al intereselor sârbești, care apare la Geneva, publică următorul mișcător necrolog:

»Cu adîncă durere înregistrăm moartea a doi tineri reprezentanți ai literaturii sârbești: Milotin Uscocovici, nuvelist și romancier și Uroș Petrovici, critic literar și profesor de literatură

franceză la universitatea din Belgrad, Uscocovici care a îmbogățit literatura srbă cu două romane de moravuri contemporane din viața belgradeană și cu mai multe nuvele de același gen, a murit în împrejurări cu deosebire tragice.

Părăsise Skoplie în fața amenințării bulgare, și sosise la Kursumlia, la 80 km. de Niș, când se întâlnește cu niște fugari din Niș, cari luau direcția opusă. Cu inima sfîșiată de situația disperată a patriei sale, Uscocovici se aruncă în valurile Topliței, strigînd:

— Soartă crudă! Ai fost prea nedreaptă cu țara mea!

Și Uroș Petrovici, acest mare optimist, care de ani întregi luptă cu o boală de piept, ne mai putînd să mîrgă, se oprise la Proculie, ca să aștepte acolo pe dușman. Efectul apariției trupelor austriace, germane și bulgare trebuie să-i fi fost funest; energia lui de fier fu zdrobită:

Într-o dimineață, fu găsit mort, scăpat de suferințele de cari nu putuse să se sustragă suflului său simțitor și patriotic. N

Oraș italian distrus de cutremur

Orașul Rimini, a fost în parte nimicît de cutremurul ultim de pămînt. Biserica Colonella s'a prăbușit, teatrul Massimo, Primăria, Prefectura amenință să se prăbușească. Zeci de case sînt prefăcute în ruine. Mii de case sînt grav avariate. Panica în populație e mare.

Avis abonaților noștri!

Rugăm pe abonații noștri să binevoiască a ne trimite colecțiile complete ale foii săptămânale din anii 1912, 1913, 1914 și 1915. Toți aceia cari ne vor trimite colecția întreagă vor primi foaia săptămînală gratuit un an de zile.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapeșt, VII., Ilka-utca 36, se poate emanda următoarele:

Rugăciuni pentru soldați cu binecuvîntarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Cîntece din războiu

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cîntece din războiu, întitulate

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

Octoihul

(carte frumos legată în roșu, cu 320 pagini), care cuprinde toate cântările bisericesti, ca: Rînduiala Vecerniei, U-treniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Cațavasiile, Irmoasele, Svetilnele și multe altele, costă numai 2.40 cor., plus 20 fileri porto postal.

Economie

Tîrgul de vite cornute din Bpesta

În 23 Maiu au fost aduși 307 viței vii (între acestea au fost 8 înțărcați) 613 miei vii. Prețurile consemnate: Viței vii cal. I, 460—480 fil. csepcional. 490—510 fil., cal. mijlocie 430—450 fil., viței mai slabi înțărcați 400—430 fil. Miei vii 310—340 fil. Circulația a fost viaie, prețurile au scăzut numai la calitățile mai slabe, întrucît azi prețurile n'au fost maximate.

Tîrgul de râmători din Viena

La tîrgul de Marți au fost aduși 1851 de grășuni și 1629 porci îngrășați, în total 3475 porci. Deoarece nu s'a adus așa cantitate mare de râmători au rămas prețurile solide, ba sau mai urcat încă cu câte 10—15 fileri pro kgr. Prețurile consemnate: Porci îngrășați cal. I. 7 cor., cal. II. 6 cor., 60 fil., pentru grășuni dela 5 cor. 30 fil. până la 6 cor. 30 fil. pro kgr. cal. vie fără de tragere.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

Lămuriri referitoare la

Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Îngrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițeri cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și ai familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, spesele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate acestea se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în războiu, și spesele de educație. Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri înțelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate capăta dela

Administrația ziarului

»Foaia Poporului Român«

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36